

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 14. februarja 2018

o vračilu denarnih sredstev v Republiko Slovenijo iz posameznih davčnih oaz

(CON/2018/8)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 11. decembra 2017 prejela zahtevo Državnega zbora Republike Slovenije (Državni zbor) za mnenje o predlogu zakona o vračilu denarnih sredstev v Republiko Slovenijo iz posameznih davčnih oaz (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije ter iz tretje alinee člena 2(1) Odločbe Sveta 98/415/ES¹, saj se predlog zakona nanaša na Banko Slovenije. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen predloga zakona

- 1.1 Glavni cilj predloga zakona, ki ga je pripravil Državni svet Republike Slovenije, je uvesti ureditev, podobno kazenskemu davku, za boj proti odtokanju denarnih sredstev v posamezne države z nizko ali ničelno davčno stopnjo (tako imenovane davčne oaze), ki v skladu z obrazložitvijo predloga zakona povzročajo škodljivo davčno konkurenco državam s tradicionalno davčno ureditvijo, kot je Slovenija. Predlog zakona določa pogoje, postopek in ustrezne organe, ki naj bi omogočili vračilo denarnih sredstev iz posameznih davčnih oaz v državni proračun. Seznam držav, ki se po predlogu zakona štejejo za davčne oaze, med drugim vključuje več držav članic EU.
- 1.2 Predlog zakona določa, da se za denarna sredstva, ki so bila nakazana z bančnih računov v Sloveniji neposredno ali posredno na račune v posameznih bančnih oazah, uporabi določena stopnja kazenskega davka. Za nakazila denarnih sredstev, izvedena v času od 25. junija 1991 do uveljavitve predloga zakona, znaša ta stopnja 20 % in zavezanci so dolžni izvršiti plačilo v šestih mesecih od uveljavitve predloga zakona. Za nakazila denarnih sredstev, izvedena od uveljavitve predloga zakona, znaša ta stopnja 22 % in plačilo zapade v treh mesecih od izvedbe nakazila. V primeru kršitve obveznosti plačila ustrezne vsote davčni organ zavezancu naloži plačilo 80 % nakazanih denarnih sredstev.
- 1.3 Zavezanci so fizične osebe s slovenskim državljanstvom, tuje fizične osebe, ki so bile ali so imetnice računov pri bankah ali drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Sloveniji, pravne osebe, ki so registrirane v Sloveniji in so delovale v obdobju, ki ga zajema predlog zakona, ter tuje pravne osebe, ki so bile ali so imetnice računov pri bankah ali drugih organizacijah za

¹ Odločba Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3.7.1998, str. 42).

vodenje plačilnega prometa v Sloveniji v tem obdobju. Predlog zakona iz področja uporabe izključuje nekatere subjekte, vključno z državnimi organi, mednarodnimi organizacijami in verskimi organizacijami, ter nakazila, ki jih izvajajo banke v svojem imenu in za svoj račun, in nakazila Banke Slovenije.

- 1.4 Državni organi in finančne organizacije, vključno z bankami in Banko Slovenije, so dolžne organom, pristojnim za izvajanje predloga zakona, dajati podatke o vseh izvedenih nakazilih denarnih sredstev zavezancev v posamezne davčne oaze in zahtevano pomoč, ki je brezplačna. V predlogu zakona je navedeno, da so vsi podatki o zavezancih, določenih s predlogom zakona, in vsi podatki o nakazilih denarnih sredstev v posamezne davčne oaze javni ter se lahko z njimi vsakdo seznaniti in jih lahko tudi objavi.

2. Pripombe

- 2.1 ECB izpostavlja, da je Svet 5. decembra 2017 sprejel sklepe Sveta o seznamu EU z nekooperativnimi jurisdikcijami v davčne namene². Komisija navaja, da so vse države članice, če se ocenjujejo po merilih za seznam EU, v celoti skladne³. Ker se zdi, da bi v predlogu zakona predvidena obdavčitev denarnih sredstev, nakazanih v države članice, ki so določene kot davčne oaze, vplivala na prost pretok kapitala, bi se moral Državni zbor o predlogu zakona posvetovati s Komisijo kot varuhinjo Pogodb, če tega še ni storil⁴.
- 2.2 ECB razume, da so podatki, ki jih je treba dajati ustreznim organom, pristojnim za izvajanje predloga zakona, omejeni na podatke o nakazilih denarnih sredstev zavezancev, kakor je določeno v prvem odstavku 9. člena predloga zakona. Vendar pa mora Banka Slovenije, ki je tudi nacionalni pristojni organ, ki je po nacionalnem pravu pooblaščen za nadzor kreditnih institucij, pri dajanju teh podatkov in nujenju pomoči ustreznim organom spoštovati ureditev zaupnosti iz Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵.
- 2.3 Čeprav se zdi, da se zahteve za podatke, ki bi jih prejela Banka Slovenije, v glavnem ne bi nanašale na statistične informacije, bi bilo treba zaradi širokega obsega morebitne pomoči Banke Slovenije ustreznim organom upoštevati okvir, ki velja za zaupne statistične podatke. Člen 8(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98⁶ določa, da članice Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) sprejmejo vse potrebne regulativne, upravne, tehnične in organizacijske ukrepe, da zagotovijo fizično in logično varstvo zaupnih statističnih informacij. Zaupne statistične informacije, ki se zbirajo

² Glej sklepe Sveta, sprejete v Bruslju 5. decembra 2017, številka dokumenta 15429/17, FISC 345, ECOFIN 1088, in z njimi povezano sporočilo Komisije za medije, dostopno na naslovu http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5121_sl.htm.

³ Glej vprašanja in odgovore o seznamu EU z nekooperativnimi davčnimi jurisdikcijami, dostopne na naslovu http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-5122_en.htm.

⁴ Glej na primer Mnenje ECB CON/2006/6. Vsa mnenja ECB so objavljena na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.europa.eu.

⁵ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

⁶ Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih informacij s strani Evropske centralne banke (UL L 318, 27.11.1998, str. 8).

na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98, se lahko uporabijo izključno za opravljanje nalog ESCB in na področju bonitetnega nadzora v zvezi z NCB ali za druge statutarne naloge NCB⁷.

- 2.4 Za zaposlene v NCB velja tudi obveznost varovanja poslovne skrivnosti na podlagi člena 37 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke. Primarnost prava Unije pomeni, da nacionalni zakoni o dostopu tretjih oseb do dokumentov ne smejo privedi do kršitve ureditve zaupnosti v ESCB. Če je dostop do informacij in dokumentov NCB po pravu Unije dovoljen, bi morale NCB zagotoviti, da bodo organi, ki jih prejmejo, varovali zaupnost razkritih informacij in dokumentov na ustrezni ravni, kakršne se držijo same NCB. Vsako dajanje informacij s strani Banke Slovenije na podlagi predloga zakona bi moralo biti skladno z veljavnimi predpisi Unije, vključno s tistimi, ki urejajo izmenjavo nadzornih in statističnih informacij, ter z obveznostjo varovanja poslovne skrivnosti⁸.
- 2.5 ECB razume, da 9. člen predloga zakona predstavlja ureditev sodelovanja med drugim med Banko Slovenije in ustreznimi organi, ki so pristojni za izvajanje predloga zakona. Banka Slovenije je dolžna tem organom brezplačno dati podatke o nakazilih denarnih sredstev zavezancev in zahtevano pomoč. V zvezi s tem ECB izpostavlja načelo finančne neodvisnosti NCB, ki določa, da države članice ne smejo spraviti svojih NCB v položaj, v katerem imajo nezadostna sredstva za opravljanje nalog, povezanih z Eurosystemom, in sicer z operativnega in finančnega vidika⁹. Zato zaradi ureditve sodelovanja ne bi smela nastati finančna tveganja za Banko Slovenije. Če bi se izkazalo, da obseg zahtev predloga zakona v zvezi s pomočjo Banke Slovenije v praksi zahteva redno, trajno in znatno uporabo njenih virov, kar bi pomenilo, da bi se njena pomoč štela za novo nalogo Banke Slovenije, bi bilo treba o tem obvestiti ECB, da bi ponovno ocenila predlog zakona in povezane naloge Banke Slovenije z vidika prepovedi denarnega financiranja iz člena 123 Pogodbe¹⁰.

To mnenje bo objavljeno na spletni strani ECB.

V Frankfurtu na Majni, 14. februarja 2018

[podpis]

Predsednik ECB

Mario DRAGHI

⁷ Glej odstavek 6.4 Mnenja ECB CON/2015/57.

⁸ Glej odstavek 6.3 Mnenja ECB CON/2015/57.

⁹ Glej Konvergenčno poročilo ECB iz leta 2016, str. 24.

¹⁰ Glej na primer mnenja ECB CON/2017/32, CON/2016/35, CON/2017/3, CON/2015/22 in CON/2016/34.